

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านต่อโครงการในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ” เป็นการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้าน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน กับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้าน และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านในการปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการประมงหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 6 ตำบล จากโครงการเพิ่มผลผลิตการประมงในแหล่งน้ำ โครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน และโครงการประมงโรงเรียน มีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 134 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เพื่อสอบถามลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานประมงหมู่บ้านของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน รวมถึงปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อไปใช้ในการปรับปรุงในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ จัดเรียงหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS+/for window) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean score) เพื่อประเมินความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ที่มีต่อการดำเนินงานประมงหมู่บ้านและใช้ สถิติวิเคราะห์ เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความถี่ของอนุกรมประมงหมู่บ้านต่อโครงการ ค่าสถิติที่ใช้ คือ ค่าทดสอบไค-สแควร์ (Chi – square test) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความคิดเห็นต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้าน ในด้านการจัดทำโครงการและการบริหารโครงการ และตัวแปรอิสระกับความถี่ต่อความคิดเห็นของ

ประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้าน ในด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.5 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี โดยมีอายุสูงสุด 71 ปี ต่ำสุด 26 ปี กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.7 มีอายุไม่เกิน 35 ปี ร้อยละ 58.2 มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นมากที่สุด ร้อยละ 90.3 มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 34.3 ประกอบอาชีพทำสวนเป็นหลัก มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 6 ไร่ มีขนาดพื้นที่ใหญ่ที่สุด 27 ไร่ น้อยที่สุด 1 งาน ร้อยละ 38.8 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ไม่เกิน 5 ไร่ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 59.0 มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยประมาณ 69,300 บาทต่อปี มีรายได้สูงสุด 363,840 บาทต่อปี ต่ำสุด 3,000 บาทต่อปี ร้อยละ 46.3 มีรายได้ระหว่าง 25,001– 50,000 บาทต่อปี โดยร้อยละ 76.1 มีรายได้จากนอกภาคการเกษตร ส่วนรายได้ภาคการเกษตร พบว่า ร้อยละ 66.4 มีรายได้จากพืช

มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเฉลี่ยประมาณ 3 ปี โดยมีการดำรงตำแหน่งนานที่สุด 10 ปี และน้อยที่สุด 1 ปี ร้อยละ 47.0 มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 3–5 ปี มีประสบการณ์การเลี้ยงปลาก่อนดำรงตำแหน่งเฉลี่ยประมาณ 3 ปี โดยมีประสบการณ์มากที่สุด 10 ปี และน้อยที่สุด 1 ปี ร้อยละ 23.8 มีประสบการณ์ ไม่เกิน 2 ปี ร้อยละ 57.5 ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมด้านอื่น ๆ

ร้อยละ 63.4 ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการประมง ร้อยละ 66.4 เคยได้รับคำแนะนำและความรู้จากเจ้าหน้าที่ประมง ร้อยละ 45.5 เคยมีการจัดฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 55.2 จำนวนเจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการไม่เพียงพอ ร้อยละ 75.4 มีเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง ร้อยละ 79.9 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเกษตรกร ร้อยละ 44.0 มีการติดต่อเป็นบางครั้งมากที่สุด

คณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ร้อยละ 61.2 ได้รับข่าวสารการเกษตรเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยมาก เมื่อแยกตามการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ พบว่า ร้อยละ 47.0 เคยรับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุ 1–2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 44.8 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์ ร้อยละ 68.7 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากหนังสือพิมพ์ จำนวน 92 คน ร้อยละ 74.6 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากวารสารการเกษตร/ประมง ร้อยละ 94.8 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากบริษัทเอกชน ร้อยละ 55.2 เคยได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ประมง 1–2 ครั้ง

ต่อเดือน ร้อยละ 52.2 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 69.4 ไม่เคยได้รับข่าวสารการเกษตรจากหอกระจายข่าวหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อโครงการ

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดทำโครงการและการบริหารโครงการของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 70.9 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการจัดทำโครงการของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านว่ามีความเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 61.2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสในการมีส่วนร่วมจัดทำโครงการของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.1 มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งและพื้นที่จัดทำโครงการมีความเหมาะสม มีความคิดเห็นขนาดพื้นที่ บ่อปลาของโครงการในการทำประมง มีความเพียงพอ ร้อยละ 58.2 เห็นว่าพันธุ์สัตว์น้ำที่ได้รับจากโครงการตรงกับความต้องการปานกลาง ร้อยละ 52.2 มีความคิดเห็นว่างานพันธุ์สัตว์น้ำที่ได้รับจากโครงการเพียงพอกับความต้องการปานกลาง ร้อยละ 40.3 มีความคิดเห็นว่าการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้แก่โครงการของกรมประมงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสม ร้อยละ 59.0 มีความคิดเห็นว่าการเพียงพอของการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ แก่โครงการของกรมประมงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 70.9 มีความคิดเห็นว่างานคณะกรรมการโครงการ (ชุดละ 10 – 15 คน) มีความเหมาะสม ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44.0 เห็นว่ามีความเหมาะสมในการจัดฝึกอบรมให้แก่คณะกรรมการโครงการ มีความเหมาะสม ร้อยละ 75.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการให้ อบต. เข้ามาบริหารจัดการโครงการต่อไปในอนาคต มีความเหมาะสมมาก

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 53.7 มีความคิดเห็นว่าการประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการมีอาหารบริโภคปานกลาง ร้อยละ 42.5 ได้รับประโยชน์จากโครงการในการนำรายได้ที่ได้จากโครงการไปพัฒนาหมู่บ้านน้อย ร้อยละ 51.5 ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการสร้างความสามัคคี การทำงานเป็นหมู่คณะ และการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนของประชาชนในโครงการปานกลาง ร้อยละ 55.2 เห็นว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการใช้บ่อเลี้ยงปลาของโครงการ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในหมู่บ้านปานกลาง ร้อยละ 56.0 มีความคิดเห็นว่าการประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการใช้บ่อเลี้ยงปลาของโครงการ เป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ และเป็นศูนย์กลาง

การพัฒนาประมงของหมู่บ้านด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำปานกลาง ร้อยละ 65.7 เห็นว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำของประชาชนในหมู่บ้านอย่างคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น รองลงมาเห็นว่ามิได้ประโยชน์ปานกลาง ร้อยละ 57.5 มี ความคิดเห็นว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านการช่วยให้มีการพัฒนาการใช้ทรัพยากรประมงหรือทรัพยากรน้ำของหมู่บ้านมากขึ้นปานกลาง

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อโครงการการของคณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน

ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการต่อโครงการ ปัญหา ด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ อาหารและพันธุ์สัตว์น้ำ พบว่า ขาดแคลนเงินทุนในการจัดหา วัสดุอุปกรณ์ อาหารและพันธุ์ปลา ปัญหาด้านความร่วมมือของคณะอนุกรรมการและสมาชิก พบว่า คณะอนุกรรมการติดภาระหน้าที่งานประจำ ไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานในโครงการ รวมทั้งประชาชนให้ความสำคัญกับโครงการอื่นในพื้นที่มากกว่าโครงการนี้ ส่วนปัญหา ด้านอื่น ๆ เช่น บ่อปลาขนาดเล็ก มีการขโมยปลาของท้องถิ่น คณะอนุกรรมการมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีแก้ไขโดยการสนับสนุนให้มีการทำการประมงเป็นอาชีพหลัก การจัดประชุมหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการควรมีการนัดหมายหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และควรมีการจัดตั้ง คณะอนุกรรมการใหม่ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานจากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้านที่มีต่อ โครงการประมงหมู่บ้าน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นของ คณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหารโครงการ พบว่า ประสิทธิภาพในการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการประมง หมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหาร โครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการ ประมงหมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหาร โครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคณะอนุกรรมการ อาชีพหลัก รายได้ รวม ขนาดพื้นที่ถือครอง การได้รับการฝึกอบรม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหาร โครงการ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ พบว่า ประสิทธิภาพในการเลี้ยงปลา และการได้รับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ อาชีพหลัก รายได้รวม ขนาดพื้นที่ถือครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคม – จิตวิทยา พบว่า คณะกรรมการประมงหมู่บ้านเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 6 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 69,300 บาทต่อปี แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการยังอยู่ในช่วงวัยทำงาน ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลที่มีวุฒิภาวะ มีความสุขุมรอบคอบในการทำงาน มีความสามารถในการใช้เหตุผลในการปฏิบัติงาน หรือตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างดี มีชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัวที่เริ่มเป็นหลักฐานมั่นคง (รัตนา, 2542) มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรขนาดเล็ก เนื่องจากการคัดเลือกคณะกรรมการประมงหมู่บ้านไม่ได้ระบุว่า บุคคลที่เป็นคณะกรรมการประมงหมู่บ้านต้องเป็นเกษตรกร ทำให้มีคณะกรรมการบางส่วนที่ประกอบอาชีพหลักด้านอื่น ๆ และทำการเกษตรเป็นอาชีพเสริม จึงมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยน้อย ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อปีของคณะกรรมการประมงหมู่บ้านมากพอสมควรในการยังชีพได้อย่างปกติสุข เมื่อเปรียบเทียบกับบุคลากรในภาคเกษตรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีเพียง 17,010.80 บาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2540)

2. ผลการศึกษาด้านปัญหา อุปสรรค และความต้องการของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน พบว่า ขาดแคลนเงินทุนในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาหารและพันธุ์ปลา คณะกรรมการติดภาระหน้าที่งานประจำ ไม่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานในโครงการ ประชาชนในหมู่บ้านให้ความสำคัญกับโครงการอื่นมากกว่าโครงการนี้ บ่อปลาขนาดเล็ก และมีการขโมยปลา คณะกรรมการมีความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานภาครัฐ ในเรื่อง การสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ปลา พันธุ์สัตว์น้ำอย่างเพียงพอและทั่วถึงมากที่สุด รองลงมา คือ การเอาใจใส่ดูแล ติดตาม ให้คำปรึกษา และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

การขูดขยายพื้นที่บ่อปลา มีการจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนอาหารที่มีคุณภาพราคาถูก การป้องกัน รักษาโรคสัตว์น้ำ และการตรวจวัดคุณภาพน้ำจากนักวิชาการประมง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมโภชน์ (2542) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาของ โครงการทำนบปลาประจำหมู่บ้าน คือ การกำหนดพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ขาดการอบรมด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปัจจัยการผลิต เช่น อาหารปลา และการขาดการร่วมมือกันพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการเลี้ยงปลากับความคิดเห็นของคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหารโครงการ พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั้นแสดงว่า ประสบการณ์การเลี้ยงปลาก่อนการเป็นคณะกรรมการประมงหมู่บ้านเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของคณะกรรมการโครงการ อาจเนื่องจาก คณะกรรมการที่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลามาก่อนการเป็นคณะกรรมการ ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา จึงเข้าใจลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดทำโครงการ เช่น การกำหนดพื้นที่ การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ รวมถึงวิธีการบริหารจัดการโครงการ จึงเห็นด้วยกับการจัดทำโครงการและการบริหารจัดการโครงการ มากกว่าคณะกรรมการที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเลี้ยงปลาก่อนดำรงตำแหน่งคณะกรรมการโครงการ ซึ่งอาจไม่ทราบ หรือ ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเลี้ยงปลา อาจส่งผลให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำโครงการและการบริหารจัดการโครงการในด้านต่าง ๆ น้อยกว่าคณะกรรมการที่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลาก่อนการดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ

4. การดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านการจัดทำโครงการและการบริหารโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากการที่คณะกรรมการโครงการเคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในสังคมทำให้สามารถเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติงานของโครงการเพราะเคยมีประสบการณ์ในการจัดทำโครงการหรือบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านมาก่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติซึ่งอาจส่งผลให้การเข้ามาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการประมงหมู่บ้านก็จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากกว่าคณะกรรมการที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ในสังคมมาก่อน

5. ประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อาจเนื่องจากคณะกรรมการที่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเลี้ยงปลา และสามารถใช้ประโยชน์หรือเห็นประโยชน์จากโครงการประมงหมู่บ้านได้มากกว่า

คณะอนุกรรมการที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลามาก่อน จึงขาดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา หรือการใช้ประโยชน์จากบ่อปลาในด้านต่าง ๆ อาจส่งผลให้มีความคิดเห็นในด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการน้อยกว่าคณะอนุกรรมการที่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลามาก่อนที่อาจเห็นประโยชน์จากโครงการมากกว่า หรือมีมุมมองที่แตกต่างกัน จึงทำให้การมีประสบการณ์การเลี้ยงปลามีผลต่อความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

6. การได้รับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องมาจากคณะอนุกรรมการที่เคยได้รับการฝึกอบรม ทำให้ทราบถึงประโยชน์ของโครงการมากกว่าคณะอนุกรรมการที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม อาจทราบเพียงว่า โครงการประมงหมู่บ้านช่วยให้มีอาหารบริโภคเพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน มีแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของหมู่บ้าน ส่วนคณะอนุกรรมการที่เคยได้รับการฝึกอบรมซึ่งอาจจะทราบถึงประโยชน์ต่าง ๆ ของโครงการประมงหมู่บ้าน ได้แก่ การจัดตั้งประมงหมู่บ้านทำให้มีอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้นในหมู่บ้าน นอกจากนั้น ยังได้รับทราบถึงประโยชน์ด้านอื่น ๆ ของโครงการประมงหมู่บ้าน เช่น การจัดตั้งโครงการก่อให้เกิดการทำงานเป็นหมู่คณะ มีแหล่งถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ในการเลี้ยงปลา ทำให้เกิดการอนุรักษ์และเพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำในหมู่บ้าน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการเลี้ยงปลาของตนเอง เป็นอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัวอีกทางหนึ่ง จึงทำให้คณะอนุกรรมการที่เคยได้รับการฝึกอบรมมีความเห็นด้วยกับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการมากกว่าคณะอนุกรรมการที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม

7. การดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั่นคือ คณะอนุกรรมการที่ดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ อาจมีโอกาสในการใช้ความรู้ที่ได้รับจากโครงการ หรือเชื่อมโยงประสานงานหรือใช้ประโยชน์ระหว่างโครงการกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม หรือในชุมชน ได้จึงมีความคิดเห็นด้วยมากกับการได้รับประโยชน์จากโครงการ แต่คณะอนุกรรมการที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ อาจมีโอกาสในการใช้ประโยชน์จากโครงการได้น้อยกว่า เพราะฉะนั้น คณะอนุกรรมการที่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มาก่อนสามารถนำประสบการณ์ที่ตนเองเคยปฏิบัติในงานโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดทักษะ ความรู้ และทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับการจัดตั้งโครงการต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และนำทักษะ ความรู้ และความสามรถมาใช้กับโครงการประมงหมู่บ้านได้มากกว่าคณะอนุกรรมการที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทางสังคมมาก่อน อาจเพราะคณะอนุกรรมการที่ไม่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มาก่อนอาจ

มองเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในมุมแคบ แต่คณะอนุกรรมการที่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มาก่อนอาจมองเห็นประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการกว้างกว่าหรือแตกต่างออกไป เช่น โครงการประมงหมู่บ้านก่อให้เกิดการพัฒนาแหล่งน้ำในหมู่บ้าน และมีการใช้ประโยชน์ มากกว่า ก่อนจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน หรือโครงการมีประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีในหมู่บ้าน หรือชุมชนจากการทำงานเป็นหมู่คณะ ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ดังนั้น จึงทำให้การดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มีผลต่อความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการ

8. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการประมงหมู่บ้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากคณะอนุกรรมการที่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรมากกว่าคณะอนุกรรมการที่ได้รับข้อมูลข่าวสารน้อย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่รวมถึงการเลี้ยงปลาและการประมงด้วย อาจช่วยสร้างให้คณะอนุกรรมการมีความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงปลามากขึ้น ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ต่าง ๆ ของโครงการได้มากขึ้น เพราะจากผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคณะอนุกรรมการส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ประมง ดังนั้นคณะอนุกรรมการที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรมาก จะมีการติดต่อกับเพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ประมงมากด้วย ทำให้ได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ของโครงการและการเลี้ยงปลา รวมถึงการทราบว่าโครงการประมงหมู่บ้านมีการดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง และสามารถใช้ประโยชน์จากโครงการได้อย่างไรบ้าง ส่วนคณะอนุกรรมการที่มีการได้รับข่าวสารน้อยย่อมไม่ได้รับประโยชน์จากการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับสมาชิก ทำให้ได้รับทราบเกี่ยวกับกิจกรรมและประโยชน์ของโครงการน้อยด้วย ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรมีผลต่อความคิดเห็นด้านการได้รับประโยชน์จากโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงษ์พันธ์ (2544) เกี่ยวกับการรับข่าวสารทางการเกษตร/ประมงจาก โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโครงการประมงโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งครูเกษตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อเหล่านี้ไปปฏิบัติในโครงการประมงโรงเรียน จึงส่งผลต่อความสำเร็จในโครงการประมงโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามประสานงานโครงการอย่างต่อเนื่อง สอบถามสถานการณ์และปัญหาต่าง ๆ ของโครงการที่ได้จัดตั้งขึ้น เช่น ปัญหาบ่อมีขนาดเล็ก การขยายบ่อปลาให้เพียงพอกับความต้องการของผู้เข้าร่วม
2. ควรมีการส่งเสริมให้อาชีพการเลี้ยงปลาเป็นอาชีพที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สมาชิกได้เห็นความสำคัญของโครงการ และใช้ประโยชน์จากโครงการมากขึ้น เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการใช้แหล่งน้ำและการเลี้ยงปลาอย่างถูกต้อง เพื่อนำความรู้ไปใช้ในบ่อปลาของตนเอง
3. หน่วยงานสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ควรให้คำแนะนำในการคัดเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการประมงหมู่บ้าน ควรคัดเลือกบุคคลที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลา หรือบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ มาก่อน รวมทั้ง ควรเป็นบุคคลที่มีความสนใจในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ด้วย
4. ควรมีการจัดฝึกอบรมให้แก่ คณะกรรมการประมงหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คณะกรรมการได้รับความรู้ และเทคโนโลยีใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติงานในโครงการได้
5. ควรมีการใช้สื่อหรือวิธีการต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสารการเกษตร หอกระจายข่าว ในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่คณะกรรมการประมงหมู่บ้านมากขึ้น เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตร การประมง และรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโครงการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงทิศทางการสัมพันธระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อหาข้อมูลเชิงลึกและสามารถนำมาใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยเน้นการศึกษารายละเอียดในแต่ละโครงการย่อย และหาความสัมพันธ์ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อโครงการ เพื่อนำมาพัฒนาแบบการส่งเสริมต่อไป
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสำเร็จของโครงการประมงหมู่บ้าน เกี่ยวกับความสำเร็จหรือความต่อเนื่องของโครงการภายใต้การควบคุมดูแลของกรมประมง และภายหลังการถ่ายโอนให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดูแล เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโครงการประมงหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จและมีความยั่งยืนต่อไป